МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ ТА НАУКИ УКРАЇНИ
МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

МАУП

Матеріали
Міжнародної науково-практичної
конференції

“ІННОВАЦІЙНІ МЕТОДИ УПРАВЛІННЯ ЕКОНОМІКОЮ В УМОВАХ ЦИФРОВІЗАЦІЇ БІЗНЕСУ”

10 жовтня 2023 р.

Київ
2023

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ КОНФЕРЕНЦІЇ:

Голова оргкомітету:
Гончаренко Михайло Федорович – ректор Міжрегіональної Академії управління персоналом, д-р екон. наук, проф.

Заступники голови:
Семенець-Орлова Інна Андріївна — директор Навчально-наукового ін-ту управління, економіки та бізнесу, д-р наук з держ. упр., проф.;
Каліна Ірина Іванівна — заступник директора Навчально-наукового ін-ту управління, економіки та бізнесу, д-р екон. наук, проф.

Члени оргкомітету:
Дацій Олександр Іванович — завідувач кафедри маркетингу ННІУЕБ, д-р екон. наук, проф.;
Братусь Анна Анатоліївна — завідувач кафедри економіки та управління бізнесом ННІУЕБ, д-р екон. наук, доц.;
Дмитренко Геннадій Анатолійович — завідувач кафедри управління персоналом та економіки праці ННІУЕБ, д-р екон. наук, проф.;
Коваль Микола Іванович — завідувач кафедри обліку і оподаткування ННІУЕБ, канд. екон. наук, доц.;
Кришталь Галина Олександрівна — завідувач кафедри фінансів, банківської та страхової справи ННІУЕБ, д-р екон. наук, проф.;
Кривоберець Марина Миколаївна — завідувач кафедри організації туристичної діяльності ННІУЕБ, канд. екон. наук, доц.;
Мазур Юлія Володимирівна — декан ННІУЕБ, канд. екон. наук, доц.

Схвалено Вченою радою Міжрегіональної Академії управління персоналом (протокол № 10 від 29.11.23)

Міжнародна науково-практична конференція "Інноваційні методи управління економікою в умовах цифровізації бізнесу": зб. матеріалів конференції (м. Київ, 10 жовтня 2023 р.) / ред. кол.: І. А.Семенець-Орлова (гол. ред.), І. І.Каліна (заст. гол. ред.), Ю. В. Мазур (упоряд. і відп. ред.) та ін. Київ: Міжрегіональна Академія управління персоналом, 2023. 274 с.

ISBN 978-617-02-0389-2 (електронне видання)

Опубліковано наукові статті, в яких висвітлено теоретико-методологічні засади та практичний досвід роботи в таких галузях, як: економіка, маркетинг, менеджмент, публічне управління, туризм в умовах цифровізації бізнесу.

Для науковців, викладачів, наукових співробітників, промисловців, підприємців, аспірантів і студентів.

Тексти тез надано в авторській редакції. Автори несуть повну відповідальність за зміст публікацій, а також добір, точність наведених фактів, цитат, власних імен та інших відомостей.

ISBN 978-617-02-0389-2

© Міжрегіональна Академія управління персоналом, 2023

Катанов Андрій Вікторович
Особливості стратегічного управління персоналом
туристичної фірми 136

Климов Дмитро Миколайович
Цифровізація та майбутнє банківської системи України 138

Коваль Микола Іванович
Громадський контроль у бюджетному процесі України:
досвід, проблеми, перспективи 141

Ковальчук Дар'я Миколаївна
Інноваційні форми екскурсійної діяльності в туризмі 146

Кононенко Катерина Геннадіївна
Віртуальний туризм: нова ера цифровізації туристичного бізнесу 148

Коротких Олександр Сергійович
Інноваційні методи управління стратегією розвитку туристичного
підприємства в умовах цифровізації бізнесу в період кризи 151

Кривоберець Марина Миколаївна
Цифровізація туристичного бізнесу на сучасному етапі 154

Кривоберець Марина Миколаївна,
Сичов Олександр Володимирович
Розвиток цифрової економіки в Україні: перспективи та виклики 157

Кришталь Галина Олександрівна
Нові фінансові технології в цифровій економіці держави 160

Крутевич В. В., Семенець-Орлова Інна Андріївна
Інтелектуальний розвиток економіки України післявоєнний період 163

Кутовий Олександр Вячеславович
Взаємозв'язок управління інноваціями та інвестиціями
у розвитку державної політики 165

Лазаренко Владислав Ігорович
Цифровізація бізнес процесів в сталому сільському господарстві 167

Левченко Мая Романівна
Розвиток туризму в воєнний період 169

Левченко Микола Олексійович
Туризм як сфера господарської діяльності 172

Лигирда Анастасія Василівна
Інновінг в туристичному бізнесі. Проблеми сучасності 174

Липка Марія Андріївна
Перспектива розвитку зеленого туризму як складової
туристичної галузі 178

2. *Головчук Ю. О., Худоба О. М., Боднар Р. О.* Діджиталізація у сучасній індустрії туризму та гостинності: проблеми і перспективні напрямки. 2023. URL: https://www.researchgate.net/publication/372095302_Didzitalizacia_u_sucasnij_industrii_turizmu_ta_gostinnosti_problemi_i_perspektivni_naprami
3. *Морозов Д. М., Домашенко С. В., Каптюх Т. В.* Інноваційна діяльність туристичних підприємств в умовах глобальної діджиталізації. 2023. URL: http://www.economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/2376/2297
4. *Сідоріна К. Є.* Міжнародна науково-практична конференція. актуальні питання економіки, фінансів, обліку та права: теорія та практика. Ч. 2. 2023. URL: https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib/53998/1/%D0%9C%D1%96%D0%B6%20%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D1%84%2008.02.2023.pdf#page=39
5. *Опанащук Ю. Я., Колісниченко Т. О., Вергун А. М.* Світові досягнення та інноваційні технології в туристичному та готельному бізнесі. *Проблеми інноваційно-інвестиційного розвитку*. 2021. № 27. URL: https://er.knutd.edu.ua/bitstream/123456789/19389/1/Опанащук_Колісниченко_Вергун.pdf.

ЛИПКА Марія Андріївна
здобувачка вищої освіти групи С – 8 -20 –Б1М (4,0з)
Навчально-наукового інституту управління, економіки та бізнесу
Міжрегіональної Академії управління персоналом

ПЕРСПЕКТИВА РОЗВИТКУ ЗЕЛЕНОГО ТУРИЗМУ ЯК СКЛАДОВОЇ ТУРИСТИЧНОЇ ГАЛУЗІ

Україна, обравши своїм стратегічним курсом інтеграцію до структур Європейського Союзу, прийняла виклик часу щодо прискореного реформування різних сфер соціально-політичного і економічного життя країни, зокрема, сфери послуг туризму, трансформуючи її до стандартів ЄС.

За останні десятиліття кількість туристів у світі неухильно зростала і досягла третини населення земної кулі. За прогнозами фахівців, XXI століття буде століттям туризму, і до цього потрібно відповідно готуватися. Сьогодні найбільш динамічно зростаючим сектором світового туристичного господарства є сфера сільського зеленого туризму [3]. Сільський туризм виступає важливим чинником стабільного динамічного збільшення надходження до бюджету, активізації розвитку багатьох галузей економіки (транспорт, торгівля, зв'язок, будівництво, сільське господарство).

Перші паростки розвитку сільського туризму в Україні з'явилися в середині 90-х років XX ст. Відтоді його популяризацією займається створена 1996 р. громадська неприбуткова організація "Спілка сприяння розвитку сільського туризму в Україні".

В Україні існують усі передумови розвитку відпочинку в сільській місцевості, який можна розглядати як специфічну форму підсобної господар-

ської діяльності у сільському середовищі з використанням природного та культурного потенціалу регіону або як форму малого підприємництва. Це надає можливість певною мірою вирішити проблему зайнятості сільського населення, покращити його добробут, повніше використати природний та історико-культурний потенціал сільської місцевості.

Пріоритетність розвитку сільського зеленого туризму в Україні зумовлюється необхідністю невідкладного розв'язання соціально-економічних проблем сучасного села. За роки незалежності України в сільській місцевості не спостерігається позитивних змін, багато проблем виникло в технічному оснащенні, в правовому регулюванні відносин власності на землю, розбудові соціально-культурного сектору.

З 2015 р. до початку 2020 р. Україна втратила 162 сільських населених пунктів і їх назви зникли із сучасних географічних карт. За даними офіційної статистики, нині в Україні залишилося близько 29 335 сіл. Переважну частину населення цих сіл складають особи пенсійного або працездатного передпенсійного віку, при цьому у 8,5 тис. сіл упродовж останніх трьох років не народилася жодна дитина. Такі поселення приречені на зникнення, а це спричинює втрату сільських традицій, які зберігають національну культуру [5].

Майже 60 % мешканців сільської місцевості перебувають за межею бідності [2]. За таких умов сільські мешканці змушені шукати інші сфери діяльності, які хоча б забезпечували їм прожитковий мінімум. Розвиток сільського зеленого туризму може призупинити таку сумну тенденцію в українських селах, підвищити матеріальний добробут та частково вирішити проблеми зайнятості сільського населення. Отже, розглянута сфера туристичних послуг потребує державного регулювання і підтримки, в тому числі і на регіональному рівні.

В Законі України "Про туризм" [9], який було прийнято 15 вересня 1995 р., записано, що ліцензуванню на здійснення туристичної діяльності підлягають туристичні агентства, бюро подорожей, екскурсійні бюро, бюро по прийому туристів, туристичні оператори, готелі, мотелі, кемпінги, туристичні комплекси і бази, інші юридичні особи незалежно від форм власності і фізичні особи, які здійснюють туристичну діяльність, передбачену їх статутами чи положеннями. На сьогоднішній день питання ліцензування туристичної діяльності регулюються Законом України "Про ліцензування окре-

Кількість адміністративно-територіальних одиниць в Україні

Роки	Райони	Міста	Селища міського типу	Сільські населені пункти
2015	490	459	885	28 450
2016	490	459	885	28 457
2017	490	459	885	28 471
2018	490	458	886	28 504
2019	490	456	886	28 585
2020	490	453	887	28 612

мих видів господарської діяльності" від 01.06.2000 р. № 1775-III, який набрав чинності з 21 жовтня 2000 року. У відповідності зі змінами цього Закону у жовтні 2010 р. ліцензуванню підлягає лише туроператорська діяльність. З четвертого серпня 2011 р. органом ліцензування визнано Державне агентство України з туризму та курортів.

У 2008–2011 рр. було обслуговано 9,96 млн туристів, але відбувається спад обсягів туристичних потоків у 2008 р. та їх стабілізація у наступні роки. Це зменшення кількості обслугованих туристів можна пояснити:

а) підвищенням валютних курсів (євро та долар), що призвело до підвищення вартості путівок у гривні;

б) світовою економічною кризою, яка змінила ставлення українців до відпочинку.

Розвиток сільського туризму у будь-яких регіонах України ускладнюється кількома обставинами, головною серед яких недостатній рівень популяризації сільського туризму в Україні як на внутрішніх, так і на зовнішніх ринках. Інформація про існуючі садиби найчастіше не доходять до споживача через недостачу засобів у самих власників [5].

Друга проблема — недосконала законодавча база та недостатність методичної, організаційної, інформаційної та матеріальної підтримки сільського населення з боку держави. Нині тільки окремі аспекти діяльності сільського туризму регулюються Законами України "Про туризм", "Про особисте селянське господарство", "Про підприємництво". Разом з тим прийнята 19 вересня 2017 р. Кабінетом Міністрів України Державна цільова програма розвитку українського села на період до 2025 року, на жаль, не передбачає жодних заходів щодо розвитку сільського туризму. Державна програма підтримки розвитку сільського туризму діяла до 2020 р. Наразі у бюджетах України на 2019 та 2020 рр. кошти на розвиток сільського туризму не передбачалися.

Третьою проблемою є відсутність інноваційних проектів та наукових досліджень з питань розвитку перспективних видів туризму. Становлення і розвиток інноваційної діяльності та наукове забезпечення сільського туризму сприятиме створенню нових оригінальних туристичних продуктів, комплексному використанню та збереженню навколишнього природного середовища та культурної спадщини, патріотичному вихованню, пропаганді здорового способу життя, зміцненню міжнародного авторитету України як туристичної держави.

Сьогодні важливим є питання просування в Україні самої ідеї сільського туризму в цілому. Метою розробки цієї широкомасштабної програми повинно стати підвищення поінформованості населення і створення позитивного ставлення до цього виду відпочинку. Насамперед повинні бути задіяні такі види маркетингових комунікацій, як PR-статті, прес-конференції, семінари із залученням іноземних і вітчизняних організацій для вивчення та популяризації новітніх технологій у сфері туризму, телепередачі, що викликають довіру та позитивну реакцію населення. Реклама і пропаганда сільського туризму лягає головним чином на Спілку сприяння розвитку сільського зеленого туризму в Україні та заснований нею науково-популярний журнал

“Туризм сільський зелений”. Ця всеукраїнська неприбуткова організація кожного року навесні проводить виставки-ярмарки із сільського туризму “Українське село запрошує”. Разом з тим, агрооселі також презентуються на туристичних та сільського-подарських виставках і ярмарках. Поруч із всеукраїнським каталогом виходять розрізнені і часто нескоординовані каталоги за регіонами. Потребує удосконалення реклама сільського туризму в Інтернеті [3].

Варто також активізувати значення місцевої влади у підтримці цілей сільського туризму. Адже відомо, що сільський туризм — це додаткові грошові надходження й поліпшення інфраструктури району, створення нових робочих місць. Саме органи місцевої влади можуть клопотати про забезпечення податкових пільг при одержанні державних дотацій особам, які беруть участь у надані туристичних послуг.

Для розвитку науково-практичного підґрунтя розвитку сільського зеленого туризму пропонується запровадити безкоштовне навчання сільських господарів основам ведення туристичної діяльності, видання методичних посібників, навчальних фільмів. Враховуючи, що важливою підвалиною організації сільського туризму є також особисті якості господарів агрооселі (адже вони повинні навчитися основам сервісу й культури гостинності, бути щирими, усміхненими та мати організаторські здібності) професійні вміння та навички власників агрооселі потрібно вивчити на базі фахових навчальних закладів, де і запровадити відповідний напрямок підготовки.

Важливим напрямом науково-практичного підґрунтя розвитку сільського туризму повинно стати відтворення соціокультурного середовища історичного поселення — “історичного села”, “національного села” або відтворення соціокультурного середовища різних історичних об’єктів (садиби, замки, монастирі тощо). Даний підхід вимагає значних інвестицій, розробки спеціальних комплексних проектів, великої науково-дослідної роботи.

Перспективи розвитку зеленого туризму на території України. Україна має значні природні, кліматичні та рекреаційні ресурси для розвитку сільського туризму, оцінку яких у нашій державі лише почали здійснювати.

Проведені дослідження виявили, що кожний регіон України характеризується своїм напрямком розвитку сільського туризму. В той же час, в Україні “приймаюча” сторона сільського туризму зосереджена в традиційних для даного виду туризму регіонах: Карпати, Крим та Приазов’я, де й сконцентровані приблизно 90 % сільських туристичних садиб.

Необхідність та пріоритетність розвитку сільського туризму в усіх регіонах України зумовлена такими обставинами:

- розвиток сільського туризму стимулює як форми сімейного господарювання, так і мале підприємництво, важливі для оздоровлення економіки аграрних районів країни;
- регіони України володіють малоосвоєним рекреаційним потенціалом, що потребує пошуку альтернативних та ефективних стимулів для його раціонального використання у відпочинково-туристичних цілях;

– створення та розвиток агрорекраційного сервісу вирішує низку напружених соціальних проблем багатьох регіонів, зокрема, масового безробіття, закордонного заробітчанства, складного соціального клімату тощо;
– збережена етнокультурна самобутність історичних регіонів нашої держави виступає ексклюзивною, міжнародно-туристичною, конкурентною перевагою, що дозволить Україні бути серед основних осередків розвитку сільського туризму в Європі.

Література

1. Закон України "Про туризм" від 15 вересня 1995 р. № 324/95-ВР [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/ 324/95-вр
2. Закон України "Про особисте селянське господарство" від 15 травня 2003 р. № 742-IV [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/742-15
3. Аналітична довідка про роботу туроператорів та турагентів за 2009 рік (дані за формою № 1-ТУР). *Державна служба туризму і курортів*. Режим доступу: http://tourism.gov.ua/publ.aspx?id=2083
4. *Барановський М.* Туризм як форма активізації розвитку сільських депресивних територій. *Вісник Львівського ун-ту*. Серія міжнародні відносини. 2008. Вип. 24. С. 13–21.
5. *Забуранна Л. К.* Сільський туризм як чинник ефективного соціально-економічного розвитку сільських територій України. *Туризм сільський зелений*. 2012. № 1. С. 3–5.
6. *Гловацька В. В.* Сільський зелений туризм: сутність, функції, основи організації. *Економіка АПК*. 2006. № 10. С. 148–156.

ЛИТОВЧЕНКО Руслан Іванович

аспірант Навчально-наукового інституту управління, економіки та бізнесу Міжрегіональної Академії управління персоналом

ДМИТРЕНКО Геннадій Анатолійович

науковий керівник, доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри управління персоналом та економіки праці Міжрегіональної Академії управління персоналом

ВИКОРИСТАННЯ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ПРОЦЕСІ ПІДГОТОВКИ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНИХ ВИПУСКНИКІВ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Використання цифрових технологій в закладах вищої освіти в сучасному світі є надзвичайно важливим і має великі перспективи. Дані технології трансформують зміст та процес освіти, а також адміністративні процеси за-